

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ У РАМКАХ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

В.В. Чепка, к.е.н., доцент

О.К. Белікова, здобувач вищої освіти

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Кризові явища являють собою серйозну загрозу фінансової стійкості підприємства, але при цьому вони неминучі та необхідні для подальшого його динамічного розвитку.

Під фінансовою стійкістю розуміють такий стан підприємства, який дозволяє йому за рахунок власних і залучених коштів забезпечити поточну операційну діяльність та інвестиційно – інноваційний розвиток, зберігаючи при цьому темпи збільшення власного капіталу, платоспроможність та кредитоспроможність [1, с. 13].

Основними чинниками забезпечення фінансової стійкості підприємства більшість вчених вважає [2, с. 242]: якість і конкурентоспроможність продукції; інвестиційна привабливість; ліквідність; висока ринкова вартість у порівнянні з конкурентами аналогічного масштабу.

У кризовий період забезпечення фінансової стійкості підприємства потребує застосування сукупності прийомів і методів, що дозволяють попередити банкрутство.

Запобігання фінансовій кризі, його подолання, усунення негативних наслідків є завданням антикризового фінансового управління підприємства. Основна мета останнього – відновлення фінансової рівноваги підприємства та мінімізація зниження його ринкової вартості, які обумовлені виникненням кризових явищ в економіці [3, с. 478].

Перед антикризовим фінансовим управлінням стоять такі основні завдання:

- діагностика передкризового фінансового стану підприємства;
- вжиття заходів щодо упередження фінансової кризи;
- усунення неплатоспроможності підприємства;
- мінімізація негативних наслідків фінансової кризи.

Ці завдання виконуються шляхом проведення безперервного моніторингу фінансового стану підприємства та факторів зовнішнього і внутрішнього фінансового середовища, які найбільшою мірою впливають на фінансові результати його діяльності.

До головних зовнішніх причин, які впливають на діяльність підприємств та їхню фінансову стійкість слід віднести:

- наявність стійкого ділового партнерства;
- стан зовнішньоекономічних відносин країни із зовнішніми ринками;
- участь країни в міжнародному туристичному обміні;
- стан купівельної спроможності населення України;
- ступінь відкритості ринку та легкість доступу на ринок авіаційних перевезень;
- законодавчі вимоги України щодо доступу на ринок авіаційних перевезень;
- стан конкуренції на ринку;
- кількість перевізників, що обслуговують визначені маршрути тощо.

Основними внутрішніми факторами, які визначають стан фінансової стійкості вітчизняних підприємств, є:

- ефективність управління та адекватність прийнятих управлінських рішень ринковій ситуації та стану розвитку підприємства;
- цінова політика підприємства;
- політика управління грошовими потоками;
- стан заборгованості підприємства;
- професіоналізм менеджменту підприємства;
- здатність власників до розробки фінансової, маркетингової, операційної стратегій підприємства та контролю за її виконанням тощо.

При загостренні кризових явищ в економіці підприємство може вдаватися до наступних заходів:

- виявити «слабкі місця» і ступінь впливу внутрішніх та зовнішніх дестабілізуючих факторів;
- мінімізувати та поступово усувати неплатоспроможність;
- підвищити швидкість комунікації;
- відновити фінансову стабільність;
- для прискорення економічного зростання змінити свою фінансову стратегію;

- мотивувати працівників;
- впровадити бартерні та вексельні форми розрахунків;
- використовувати кредиторську заборгованість.

Враховуючи вищезазначене, можна сказати, що антикризове фінансове управління повинно починатися не з аналізу балансу підприємства й здійснення надзвичайних заходів по запобіганню неплатоспроможності (банкрутства) і санації, а з моменту вибору місії підприємства, створення концепції і встановлення цілей його діяльності, з урахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів впливу, формування й підтримки на достатньому рівні стратегічного потенціалу.

Перелік посилань:

1. Поддєрьогін А. М. *Фінансова стійкість підприємств у економіці : монографія / А. М. Поддєрьогін, Л. Ю. Наумова.* – К. : КНЕУ, 2011. – 192 с.
2. Гончарова Н. П. *Управління підприємствами: сучасні тенденції розвитку : монографія / Н. П. Гончарова, О. С. Федонін, Г. О. Швиданенко ; [за заг. ред. проф. Федоніна О. С.].* – К. : КНЕУ, 2006. – 228 с.
3. *Фінансовий менеджмент : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.; [кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін].* – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В.С. Чернушич, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Л.М. Перехрест, к.е.н., доцент

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

Сучасний стан вітчизняної банківської системи – результат складного і довготривалого становлення України як незалежної суверенної держави. На даний час банківський сектор економіки України знаходиться на рубежі значних перетворень – реформ з боку Національного банку України (запровадження досить жорстокої політики «очищення» банківського сектору). Кінцевою метою таких процесів має стати стабільна банківська система з високим рівнем стійкості. НБУ йде на такі кроки, аргументуючи свої вчинки, що окремі вітчизняні банки створювались з метою фінансування власного бізнесу (кредитування певних осіб), або виведення власного доходу за кордон, уникнувши при цьому оподаткування, що є не припустимим в економічно розвинених країнах.

Відомо, що банки – «носії» значної кількості функцій, виконання яких дає змогу, з одного боку, забезпечувати отримання банками прибутку, а з іншого – створювати умови для економічного зростання.

Наявність в Україні успішно функціонуючого фінансового сектору, зокрема банківського, є необхідною умовою створення ефективної ринкової економіки, завоювання міцних позицій на вітчизняному і світовому ринках. Це пов'язано з його провідним значенням у забезпеченні рівня накопичень та інвестицій, необхідних в умовах зростання та підвищення ефективності економіки [1, с. 32].

Для функціонування банківської системи України розроблена нормативна база, впровадженні принципи діяльності банків, методи та інструменти грошово-кредитної політики тощо. Проте швидкий розвиток фінансових глобалізаційних процесів ставить перед банківською системою все більше завдань, при вирішенні яких Україна стане активним учасником глобалізаційних процесів, що дасть можливість виходу на міжнародні фінансові ринки.

Сьогодні банківська система України – це законодавчо визначена, чітко структурована і субординована сукупність фінансових посередників, які здійснюють кредитні і фінансові операції на професійній основі і функціонально взаємопов'язані в самостійну економічну структуру [2, с. 167].

Останнім часом, на жаль, фінансова криза торкнулась банківської системи України, яка призупинила розвиток банків та підірвала довіру до банківської системи в цілому.

Сучасний стан банківської системи України залишає бажати кращого, існує багато невирішених проблем, які потребують негайної реакції з боку влади.

На нашу думку основними проблемами банківської системи є:

- значна девальвація гривні, спад в економіці, військові дії на сході України;
- низький рівень капіталізації банківських установ;
- невирішені питання, зокрема у податковій сфері, процесі реформування судової системи України та боротьби з корупцією;
- викривлення окремими банками статистичної звітності.